

O Belinu,

bogu starih slovenskih Karnov in Norencev
in njegovih simbolih: bokalu, čaši, kotlu, kostkah
in kavalkih.

Spisal Davorin Terstenjak.

(Dalje.)

Ker v Akvileji nahajamo sostanovnike slovenske *) in keltske, tedaj tudi spomenike keltskemu Belenu in pa slovenskemu Belinu posvečene. Poglejmo si jih.

I.

1. Belino augusto sacrum, voto suscepto pro Aulo Aquilio Caji filio promptina (tribu) Valente Quatuorviro juredicundo, Phoebus libertus votum solvit libens merito.

2. Belino, Sextus Caesernius Faustus, Sevir votum solvit libens merito.

3. Belino sacrum, Lucius Vectonius Lucii Libertus Secundus Sevir. ¹⁾

II.

1. Beleno augusto sacrum, Lucius Cornelius Lucii filius Velina (tribu) Secundinus (domo) Aquileja Evocatus Augusti nostri, quod in urbe Roma donum vovit, Aquilejam perlatum libens posuit. Locus datus decreto Decuriorum.

2. Beleno, Mansuetius Verus Laurens Lavinas et Vibiana Jantulla votum solverunt. ²⁾

Ako bi Belinus in Belenus edno isto božanstvo bilo, čemu ta razlika v pisavi? Kdo more trditi, da v enem mestu vlada različno narečje? To ne more biti tudi zmota pisavčeva, ker obe imeni Belinus in Belenus večkrat, prvešnje celó na drugem kraju — na Korotanskem, nahajamo. Tudi so Aedili čuli nad očitnimi spomeniki, da so bili napisi po redu in resnični. Keltski Belen se zmirom nahaja v obliki: Belen, Belenus, nikdar pa ni: Belinus. V domovini Keltov v Galii, v današnjem Auvergnu, stoji napis: „Fonti Beleno“, kjer je bil posebno česčen bog toplic ³⁾, kar že Caesar ⁴⁾ trdi, pisaje, da je keltski Apollo se posebno častil kot bog, kateri bolezní odganja. Druidi se velijo: „Beleni sacratum genus“ ⁵⁾ „Beleni aedituus“ itd., — sami dokazi, da je keltska oblika bila Belen, **) ne pa Belin. Po Liviji se ni čez 10.000 Keltov v okolici akvilejski naselilo, ti so bili skoro porimčeni; al domače stanovnike Karne in Norence še nahajamo v tretjem stoletju po Kristu, kakor Herodian piše, da so Maksiminovi vojaki akvilejskega Belina ***) močno častili. On ga imenuje „ἐπιχώριος θεός“, domače božanstvo.

Belin ga imenujejo (prebivajoči v Akvileji) tamkaj, in močno ga častijo, češ da je „Apollo.“ Kakošno drugo božanstvo bodo vojaki na pomoč klicali, kakor božanstva boja? — in bog boja je tudi bil slovanski

bode polovila; posebno ji diše postrvi, zato si časih rada poišče take vode, kjer jih čuti, ter ne mara nič, če mora tudi dalječ za postrvi iti. Hoja njena pa ni nič kaj hitra, saj žival ni podobna za to; gredé zeló se opoteka. Vse drugače urna je v vodi; tū potaplja se in plava ko riba, in to se vé, da z odprtimi očmi. Le redko pride na vrh, da sope; ako misli, da je nevarnost blizo, ti pomolí samo nos iz vode. Kaj premetena je in lovcem veliko kljubuje, predno je ujemó ali ustrlé. Vendar si pa človek vse prizadeva, da jo dobí, nekaj zavoljo kožuha, nekaj pa za to, ker pri kuharjih, natoropisju vkljub, veljá za ribo; mislijo namreč, da se po vidri le ribja kri pretaka, ker le ribe vživa. — Spomladi ima vidra navadno po troje mladičev, za ktere napravi posebno luknjo, ker v domači bi jim bilo pretesno. Stara jih dojí dolgo in z živežem preskrbuje, kajti precej morajo že odrasli biti, da sami jamejo ribe loviti. Še le na jesen se ločijo mladiči ter začno živeti na svojo roko. — Da si je vidra, zlasti ako je že stara, precej huda žival ter rada popada, mlada se dá vendar rada ukrotiti.

Peščenikar.

Kaj je poštno povzetje, in kako se opravlja.

Poduk vsem, ki imajo s pošto opraviti.

Večkrat beremo v kakem naročilnem povabilu, da bodo naročniki naročnino po poštnem povzetju plačevali. To je pa mnogokrat krivo, da nekteri naročnino opusté, ne vedši, kako se bode plačevalo, ali se pa prevelikih stroškov bojé. Vsem tem sledeče vrstice v razjasnilo in poduk.

Poštno povzetje (Postnachname), ktero je še le od 1. junija 1860 v navadi, ni družega, ko da pošiljavec za tisto reč, ktero po pošti komú pošlje, pri oddajni poštni (Aufgabspost) zaznamovani znesek iz poštné denarnice prejme, ktere pa mora prejemnik pri izročevavni poštni (Abgabsort) takrat plačati, ko mu poslano reč dobí. Lahko se tako pošilja pismo in vsako drugo vožno blago (Frachtstück), toda to, kar naenkrat pošlje, ne sme biti čez 100 gold. vredno. Zato pa ni treba nič več plačevati, kakor razun navadne poštnine še nekoliko zaklada (Provision) za povzetje. Do 3 gold. prejemščine se plača 5 kr. zaklada, od 3 do 10 gold. za vsaki goldinar ali del goldinarja 1 krajc. in pol, od 10 do 50 gold. zopet za vsaki goldinar ali del goldinarja 1 kr., od 50 do 100 gold. prejemščine pa za vsaki goldinar ali del goldinarja pol krajcarja. Deli krajcarja se vselej s celim krajcarjem plačajo. Pošiljavec pa mora, ako hoče po pošti tako kaj poslati, prejemščino dobro od celega zneska ločiti, in prvo na zavitku in vožnem listu (Frachtbrief) s številkami in črkami zaznamovati.

Da res ni več plačati, ako si po tej poti kaj naročiš, damo častitim bravcem le en izgled. Ako si pri knjigarju na Dunaji (40 milj deleč, kjer to pišem) naročiš knjigo za 3 gold. 15 kr., plačaš za pismo 15 kr. Potem pa, kadar knjigo dobiš, razun navadne poštnine (47 kr.), vso prejemščino in še zaklada 6 kr., — tedaj vsega skupaj 3 gold. 83 kr.

Ako pa knjige ne dobiš po tej poti, moraš pa še, kadar denar za knjigo pošlješ, od denarja 23 kr. plačati, tedaj vsega 4 gold. 17 kr. Tedaj ti je knjiga ceneja, ako jo po poštnem povzetju dobiš.

Toda kdor nima denarja v žepu, naj si nikar tako ničesa ne naročuje, ker v 14 dneh mora na pošti plačati, če ne, se pa naročena stvar nazaj pošlje. Pošiljavec mora pa tudi v 6 tednih njemu poslani denar iz denarnice vzeti, sicer se pa mora drugam obrniti.

Vidi se, da je prekornostna naprava za vsakega.

Govekar.

*) Sloveni pomenja to, kar Vendi, Vindi: die Redenden. Znamenito je, da na norenskih kamnih nahajamo skoro vse imena genetične razun imena Sloven. Vind, Vindo, Vindona večkrat, Spor, Spora enkrat, Serbius enkrat, na neki v Sisku izkopani obročki (Armband) pa: Hervoe; dalje žensko ime: Antia.

¹⁾ Gruter 36. 13. 36. 14. 1066. 8. ²⁾ Gruter 36. 15.

³⁾ Gruter 37. 3. ⁴⁾ Caesar 6, 17. ⁵⁾ Ausonii Prof. IV.

**) Pri britanskih Keltih se le samo najde oblika Beli, nikdar pa ne Belin ali Belen (Diefenbach „Origin. europ.“ str. 259.

***) Znamenito je, da Herodian ima v accusativu: Bélin-Bélin. Hotel je gotovo nominativno obliko ohraniti vrstnikom svojim in potomkom, da zvedó, kako se je ime akvilejskega božanstva glasilo.